

ESG & SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK · BİLGİ NOTU

AB Denetim Otoritelerinden AB Taksonomisi Raporlamasının Sadeleştirilmesine Yönelik Yeni Öneriler

Avrupa Birliği'nin üç Avrupa Denetim Otoritesi (European Securities and Markets Authority (ESMA), European Banking Authority (EBA) ve European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA)), AB Taksonomisi (EU Taxonomy) kapsamındaki sürdürülebilirlik raporlama yükümlülüklerinin sadeleştirilmesine yönelik teknik önerilerini kamuoyu görüşüne açmıştır. Söz konusu öneriler; şirketler, bankalar, sigorta şirketleri ve varlık yöneticileri bakımından raporlama yükünün azaltılmasını, mevcut performans göstergelerinin (Key Performance Indicators – KPI) daha uygulanabilir hale getirilmesini ve raporlanan bilgilerin yatırımcılar açısından karar alma süreçlerine katkısının artırılmasını amaçlamaktadır. Önerilere ilişkin kamuoyu görüşleri **12 Ağustos 2026** tarihine kadar alınacak olup, nihai teknik tavsiyelerin **Ekim 2026** sonunda Avrupa Komisyonu'na sunulması öngörülmektedir.

ÖZET

Hızlı Bakış

Regülasyon Konusu	Avrupa Denetim Otoriteleri (ESMA, EBA ve EIOPA) tarafından, AB Taksonomisi (EU Taxonomy) kapsamındaki sürdürülebilirlik raporlama yükümlülüklerinin sadeleştirilmesine yönelik teknik öneriler yayımlanmıştır. Öneriler, özellikle Taksonomi kapsamındaki KPI'ların sadeleştirilmesi ve raporlama yükünün azaltılmasına odaklanmaktadır.
Yürürlük Tarihi	Düzenleme henüz yürürlüğe girmemiştir. Taslak öneriler 1 Temmuz 2026 tarihinde yayımlanmış olup 12 Ağustos 2026 tarihine kadar kamuoyu görüşüne açıktır. Nihai teknik tavsiyelerin Avrupa Komisyonu'na Ekim 2026 sonunda sunulması planlanmaktadır.
Etkilenen Sektör / Şirket(ler)	AB Taksonomisi kapsamında raporlama yükümlülüğü bulunan şirketler, bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, varlık yöneticileri ile diğer finansal kuruluşlar. Dolaylı olarak sürdürülebilir finansman süreçlerinde yer alan şirket grupları da etkilenebilecektir.
İş Etkisi	Öneriler, özellikle OpEx KPI başta olmak üzere mevcut Taksonomi raporlama yükümlülüklerinin sadeleştirilmesini ve bazı sektörlerde özgü KPI'ların kapsamının daraltılmasını öngörmektedir. Kabul edilmesi halinde şirketler açısından raporlama yükü ve veri toplama süreçlerinde azalma sağlanması beklenmektedir.
Alınması Gereken Aksiyon Var mı?	Şimdilik zorunlu bir aksiyon bulunmamaktadır. Ancak Taksonomi kapsamında raporlama yapan şirketlerin istişare sürecini ve nihai düzenlemeleri takip etmeleri; özellikle OpEx KPI, grup raporlaması ve sektöre özgü KPI'larda yapılabilecek değişikliklerin mevcut raporlama süreçlerine etkisini değerlendirmeleri önerilebilir.
Sektöre Notlar / İstisnalar	ESMA, zorunlu OpEx KPI'nın yalnızca Ar-Ge harcamalarıyla sınırlandırılmasını ve isteğe bağlı "OpEx+" göstergesinin oluşturulmasını önermektedir. EBA bankalara özgü bazı KPI'ların daraltılmasını veya kaldırılmasını, EIOPA ise sigortacılık faaliyetlerine ilişkin KPI'ların yeniden tasarlanmasını önermektedir. Ayrıca grup düzeyindeki Taksonomi raporlaması ile finansal kuruluşlara ilişkin bazı yatay sadeleştirme önerileri de bulunmaktadır.
Yönetici Notu	Öneriler bağlayıcı nitelikte olmayıp kamuoyu istişare sürecindedir. Bununla birlikte, Avrupa Komisyonu'nun Omnibus sadeleştirme sürecinin devamı niteliğinde olduğundan, nihai düzenlemelerin Taksonomi raporlama yükümlülüklerinde ilave sadeleştirmeler getirmesi beklenmektedir. Bu nedenle özellikle AB Taksonomisi kapsamında raporlama yapan şirketlerin süreci yakından takip etmesi faydalı olacaktır.

Bu çalışma, Avrupa Komisyonu'nun son dönemde yürüttüğü sürdürülebilirlik mevzuatının sadeleştirilmesine yönelik reform sürecinin bir parçasını oluşturmaktadır. Bilindiği üzere Komisyon, **Omnibus I Paketi** kapsamında sürdürülebilirlik raporlama yükümlülüklerinin sadeleştirilmesine yönelik kapsamlı bir çalışma başlatmış; bu kapsamda ilk olarak AB Taksonomisi düzenlemeleri gözden geçirilmiştir. Daha önce kabul edilen değişikliklerle, Taksonomi raporlama şablonlarında yer alan veri noktalarının önemli ölçüde azaltılması ve bazı finansal kuruluşlara özgü KPI'ların uygulanmasının 2028 yılına ertelenmesi gibi kolaylaştırıcı düzenlemeler hayata geçirilmiştir. Mart 2026'da ise Avrupa Komisyonu, ESMA, EBA ve EIOPA'dan mevcut düzenlemelerin daha da sadeleştirilmesine yönelik ilave teknik öneriler hazırlamalarını talep etmiştir.

OPERASYONEL HARCAMA (OpEx)

Operasyonel harcamalara ilişkin raporlama yükümlülüğünde önemli değişiklik önerisi

Teknik öneriler kapsamında en kapsamlı değişiklikler, şirketlerin operasyonel harcamalarına ilişkin açıklamalarını içeren Operasyonel Harcama Göstergesi (Operational Expenditure – OpEx KPI) bakımından öngörülmektedir.

Mevcut düzenleme uyarınca şirketler, çevresel açıdan sürdürülebilir ekonomik faaliyetlerle ilişkili operasyonel harcamalarının toplam operasyonel harcamaları içindeki payını raporlamakla yükümlüdür. Ancak ESMA'nın değerlendirmelerine göre, söz konusu göstergenin yatırımcılar tarafından sınırlı ölçüde kullanıldığı, buna karşılık hazırlanmasının şirketler açısından önemli operasyonel maliyet ve idari yük oluşturduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, mevcut Operasyonel Harcama Göstergesinin büyük ölçüde Ciro Göstergesi (Turnover KPI) ve Sermaye Harcaması Göstergesi (CapEx KPI) ile benzer sonuçlar ürettiği, bu nedenle çoğu durumda yatırımcılara ilave ve anlamlı bilgi sağlamadığı değerlendirilmektedir.

Bu değerlendirmeler doğrultusunda ESMA, Operasyonel Harcama Göstergesine ilişkin dört farklı sadeleştirme seçeneğini değerlendirmiş; bunlar arasında zorunlu OpEx raporlamasının yalnızca araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) harcamalarıyla sınırlandırılmasını öngören yaklaşımı ön plana çıkarmıştır. Buna göre şirketler, yalnızca Ar-Ge harcamalarına ilişkin zorunlu OpEx göstergesini açıklayacak; yeşil satın alma, yenilenebilir enerji kullanımı veya sektör bakımından önem taşıyan diğer sürdürülebilirlik odaklı operasyonel harcamalarını ise isteğe bağlı olarak "**OpEx+**" göstergesi kapsamında raporlayabilecektir.

ESMA'nın taslak teknik görüşünde de bu yaklaşımın benimsenmesi önerilmektedir. Böylece, şirketler üzerindeki raporlama yükünün önemli ölçüde azaltılması sağlanırken, faaliyetlerinin niteliği gereği ilave sürdürülebilirlik bilgisi paylaşmak isteyen şirketler için gönüllü raporlama imkânının korunması amaçlanmaktadır.

SEKTÖREL ÖNERİLER

Bankacılık sektörüne ilişkin öneriler

EBA tarafından hazırlanan teknik öneriler, bankacılık sektörüne özgü AB Taksonomisi raporlama yükümlülüklerinin sadeleştirilmesine odaklanmaktadır. Bu kapsamda;

- **Danışmanlık ve sermaye piyasası gelirlerine ilişkin göstergenin gözden geçirilmesi:** Taksonomi uyumlu faaliyetlerden elde edilen danışmanlık ve sermaye piyasası gelirlerini gösteren mevcut performans göstergesinin, sağladığı bilgiye kıyasla yüksek raporlama maliyeti yarattığı değerlendirilmekte; bu nedenle kapsamının daraltılması veya tamamen kaldırılması önerilmektedir.
- **İşlem portföyüne ilişkin göstergenin sadeleştirilmesi:** İşlem portföyündeki Taksonomi uyumlu varlıkları gösteren performans göstergesinin de maliyet-fayda dengesi bakımından yeniden değerlendirilmesi ve kapsamının daraltılması veya kaldırılması tavsiye edilmektedir.
- **Yatırım kuruluşlarına özgü göstergelerin sadeleştirilmesi:** Yatırım kuruluşları bakımından öngörülen bazı Taksonomi performans göstergelerinin sadeleştirilmesi önerilmektedir.
- **Geçiş hükümlerinin yeniden değerlendirilmesi:** Finansal maruziyetlere ilişkin mevcut geçiş hükümlerinin uygulama kolaylığı sağlayacak şekilde gözden geçirilmesi tavsiye edilmektedir.

SEKTÖREL ÖNERİLER

Sigorta sektörüne ilişkin öneriler

EIOPA tarafından hazırlanan teknik öneriler, sigorta sektörüne özgü AB Taksonomisi raporlama yükümlülüklerinin sadeleştirilmesine odaklanmaktadır. Bu kapsamda;

- **Sigortacılık faaliyetlerine ilişkin temel göstergenin yeniden yapılandırılması:** Sigorta şirketlerinin Taksonomi uyumlu ekonomik faaliyetleri ve yatırımları ne ölçüde desteklediğini daha doğru yansıtacak bir metodoloji geliştirilmesi amacıyla, sigortacılık faaliyetlerine ilişkin temel göstergenin yeniden düzenlenmesi önerilmektedir.
- **Yeşil faaliyetlere ilişkin yeni bir göstergenin geliştirilmesi:** Uzun vadede, Taksonomi uyumlu ekonomik faaliyetlere sağlanan sigorta teminatının izlenmesine yönelik yeni bir raporlama göstergesinin oluşturulması tavsiye edilmektedir.
- **Açıklama yükümlülüklerinin sadeleştirilmesi:** Uygulamada sınırlı fayda sağladığı değerlendirilen bazı açıklama yükümlülüklerinin kaldırılarak raporlama çerçevesinin daha sade ve uygulanabilir hale getirilmesi önerilmektedir.

ORTAK ÖNERİLER

Tüm sektörleri ilgilendiren ortak sadeleştirme önerileri

Avrupa Denetim Otorite'leri ayrıca tüm sektörleri ilgilendiren bazı ortak öneriler de geliştirmiştir.

- **Grup düzeyinde Taksonomi raporlamasının sadeleştirilmesi:** Farklı sektörlerde faaliyet gösteren şirket grupları bakımından grup düzeyindeki Taksonomi raporlama yükümlülüklerinin daha sade ve uygulanabilir hale getirilmesi önerilmektedir.
- **Finansal kuruluşlar açısından OpEx yaklaşımının gözden geçirilmesi:** Finansal kuruluşların, karşı taraf şirketlerin OpEx verilerini kendi Taksonomi raporlamalarında kullanmalarına ilişkin mevcut yaklaşımın yeniden değerlendirilmesi tavsiye edilmektedir.
- **Yeni OpEx göstergelerinin zorunlu raporlama kapsamına dahil edilmemesi:** İlave operasyonel harcama (OpEx) göstergelerinin yatırımcılara sınırlı fayda sağlarken raporlama yükünü önemli ölçüde artıracığı değerlendirilmekte; bu nedenle yeni göstergeler getirilmesi yerine mevcut göstergelerin sadeleştirilmesi ve daha anlamlı hale getirilmesi önerilmektedir.

DEĞERLENDİRME

Yayımlanan teknik öneriler, Avrupa Komisyonu'nun Omnibus I Paketi ile başlattığı sadeleştirme sürecini desteklemekte olup, Taksonomi raporlama yükümlülüklerinin daha uygulanabilir hale getirilmesini amaçlamaktadır. Bu kapsamda, şirketler tarafından yapılacak Taksonomi açıklamalarının kapsamının daraltılması, yatırımcılar açısından sınırlı bilgi değeri taşıyan göstergelerin sadeleştirilmesi ve sektörel farklılıkları daha iyi yansıtan bir raporlama yaklaşımının benimsenmesi öngörülmektedir.

Kamuoyu istişare sürecinin tamamlanmasının ardından Avrupa Denetim Otoriteleri tarafından hazırlanacak nihai teknik tavsiyelerin, Avrupa Komisyonu'nun AB Taksonomisi kapsamındaki ikincil mevzuatta gerçekleştireceği değişikliklere temel oluşturması beklenmektedir. Böylece, sürdürülebilirlik raporlamasında şeffaflığın korunurken şirketler üzerindeki idari yükün azaltıldığı, daha dengeli ve etkin bir raporlama çerçevesinin oluşturulması hedeflenmektedir.

GENEL ÇERÇEVE

Sürdürülebilirlik Mevzuatının Sadeleştirilmesi

Avrupa Birliği, sürdürülebilirlik alanındaki düzenleyici çerçeveyi oluşturan öncü yargı alanlarından biri olmakla birlikte, son dönemde değişen ekonomik koşullar, küresel rekabet baskısı, jeopolitik gelişmeler ve şirketler üzerinde artan idari yükler nedeniyle sürdürülebilirlik mevzuatının sadeleştirilmesine yönelik bir reform süreci başlatmıştır. Bu kapsamda amaç, sürdürülebilirlik hedeflerinden vazgeçilmesi değil; şirketlere uyum için daha fazla zaman tanınması, düzenlemelerin kapsamının daha orantılı hale getirilmesi ve raporlama yükümlülüklerinin azaltılmasıdır.

Bu doğrultuda Avrupa Komisyonu, **26 Şubat 2025** tarihinde sürdürülebilirlik mevzuatının sadeleştirilmesini amaçlayan ilk **Omnibus Sadeleştirme Paketi (Omnibus I Package)**'ni yayımlamıştır. Paket, şirketler tarafından karmaşık ve yüksek uyum maliyetine yol açtığı yönünde eleştirilen sürdürülebilirlik düzenlemelerinde kapsamlı değişiklikler öngörmektedir.

Omnibus I Paketi başlıca üç temel AB sürdürülebilirlik düzenlemesini kapsamaktadır:

- **Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi (Corporate Sustainability Reporting Directive- “CSRD”)**: Sürdürülebilirlik raporlama yükümlülükleri ile Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarına (ESRS) ilişkin düzenlemeler.
- **Kurumsal Sürdürülebilirlik Özen Yükümlülüğü Direktifi (Corporate Sustainability Due Diligence Directive- “CS3D”)**: Şirketlerin faaliyetleri ile değer zincirlerinde insan hakları ve çevresel etkiler bakımından durum tespiti yükümlülükleri.
- **AB Taksonomi Tüzüğü (EU Taxonomy Regulation)**: Çevresel açıdan sürdürülebilir ekonomik faaliyetlerin sınıflandırılmasına ilişkin düzenlemeler.

Bunlara ek olarak kabul edilen ve **"Stop the Clock" Direktifi** olarak anılan düzenleme ile belirli sürdürülebilirlik raporlama ve durum tespiti yükümlülüklerinin uygulanma tarihleri iki yıl ertelenmiştir. Omnibus I Paketi ile birlikte değerlendirildiğinde, birçok şirket bakımından sürdürülebilirlik yükümlülüklerinin hem uygulanma takviminde erteleme hem de kapsam ve raporlama gerekliliklerinde sadeleştirme öngörülmektedir. Bununla birlikte, söz konusu reformlar sürdürülebilirlik yükümlülüklerini ortadan kaldırmamakta; yalnızca uygulama takvimini ve yükümlülüklerin kapsamını yeniden şekillendirmektedir.

KARŞILAŞTIRMA

Omnibus I Öncesi ve Sonrası — Başlıca Değişiklikler

Düzenleme / Konu	Omnibus I Öncesi	Omnibus I Sonrası (Önerilen Değişiklikler)
CSRD – Kapsamdaki Şirketler	Yaklaşık 50.000 AB şirketi raporlama yükümlülüğü kapsamındaydı.	Kapsam önemli ölçüde daraltılarak yaklaşık 5.000–6.000 büyük kamu yararını ilgilendiren kuruluş (PIE) ile sınırlandırılmaktadır. Borsaya kote KOBİ'ler bakımından ise ilave iki yıllık erteleme öngörülmektedir.
CSRD – KOBİ Raporlaması	Borsaya kote KOBİ'lerin 2026 mali yılından itibaren raporlama yapması ve VSME standardını uygulaması öngörülüyordu.	Borsaya kote KOBİ'ler 2028 mali yılına kadar raporlama yükümlülüğünden muaf tutulabilecek; VSME standardı ise zorunlu olmaktan çıkarılarak gönüllü hale getirilmektedir.
CSRD – ESRS Açıklamaları	ESRS kapsamında 1.000'in üzerinde veri noktasının raporlanması öngörülüyordu.	Zorunlu veri noktalarının yaklaşık %50–70 oranında azaltılması, şirkete özgü açıklamalara daha fazla ağırlık verilmesi öngörülmektedir. Çifte önemlilik (double materiality) ilkesi korunmakla birlikte uygulama sadeleştirilmektedir.
CSRD – Bağımsız Güvence	İlk aşamada sınırlı güvence (limited assurance), ilerleyen dönemde ise makul güvenceye (reasonable assurance) geçilmesi öngörülüyordu.	Sınırlı güvence uygulaması korunurken, makul güvenceye geçiş süreci belirsiz süreyle ertelenmektedir.
CS3D – Kapsam Eşikleri	AB şirketleri için 500 çalışan ve 450 milyon Euro küresel net ciro eşiği öngörülüyordu.	Kapsam 1.000 çalışan ve 1,5 milyar Euro küresel net ciro eşiğine yükseltilmektedir. AB dışındaki şirketler bakımından ise AB'de 450 milyon Euro ciro kriteri uygulanmaya devam etmektedir.
CS3D – Değer Zinciri Durum Tespiti	İnsan hakları ve çevresel etkiler bakımından tüm değer zincirini, doğrudan ve dolaylı iş ortaklarını kapsayan durum tespiti yükümlülüğü bulunuyordu.	Durum tespiti yükümlülüğü esas olarak doğrudan iş ilişkileri ile sınırlandırılmaktadır. Dolaylı iş ortakları bakımından ise yalnızca makul ve güvenilir bilgiye dayalı risk göstergeleri bulunması halinde inceleme yapılması öngörülmektedir.
AB Taksonomisi – Raporlama	Tam raporlama şablonlarının ve tüm KPI açıklamalarının yapılması gerekiyordu.	Tam CSRD kapsamına girmeyen şirketler için basitleştirilmiş gönüllü raporlama şablonları öngörülmekte; raporlama şablonları ve KPI'lar sadeleştirilmektedir.

AB Merkezli ve AB Dışı Şirketler Bakımından Durum

Omnibus I Paketi, AB merkezli şirketler bakımından olduğu kadar, Avrupa Birliği pazarında faaliyet gösteren **AB dışı (üçüncü ülke) şirketleri** de etkilemektedir. CSRD ve CS3D düzenlemeleri hazırlanırken, AB dışında yerleşik şirketlerin yalnızca merkezlerinin AB dışında bulunması nedeniyle sürdürülebilirlik yükümlülüklerinden muaf kalmasının önüne geçilmesi amaçlanmıştır. Bununla birlikte, Omnibus I Paketi ile birlikte AB dışı şirketlere uygulanacak eşik değerler de yükseltilmiş ve bazı yükümlülükler sadeleştirilmiştir.

Yükümlülük / Düzenleme	AB Merkezli Şirketler	AB Dışı (Üçüncü Ülke) Şirketler
CSRD Kapsamı	AB Muhasebe Direktifi kapsamında belirlenen çalışan sayısı, ciro ve bilanço büyüklüğü kriterlerini sağlayan şirketler doğrudan CSRD kapsamındadır.	Şirketin AB'de 450 milyon Euro'nun üzerinde net ciro elde etmesi ve buna ek olarak en az bir büyük AB bağlı ortaklığı veya 200 milyon Euro'nun üzerinde ciroya sahip bir AB şubesinin bulunması halinde yükümlülük doğmaktadır. Bu durumda raporlama, üçüncü ülke ana şirketi düzeyinde yapılacaktır.
Uygulanacak Raporlama Standardı	Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (ESRS) uygulanacaktır.	Üçüncü ülke şirketleri için geliştirilecek ESRS esas alınacak; Avrupa Komisyonu tarafından eşdeğerlik tanınması halinde üçüncü ülke raporlama standartlarının kullanılması mümkün olabilecektir.
CS3D Kapsamındaki Durum Tespiti Yükümlülüğü	Çalışan sayısı ve ciro eşiklerini sağlayan şirketler bakımından doğrudan uygulanır. Omnibus I sonrasında yükümlülük esas olarak şirketin kendi faaliyetleri ile doğrudan iş ilişkilerini kapsamaktadır.	Şirketin AB'de 1,5 milyar Euro'nun üzerinde net ciro elde etmesi halinde CS3D kapsamına girmesi öngörülmektedir. Bu durumda AB'deki faaliyetleri ve ilgili değer zinciri bakımından durum tespiti yükümlülükleri uygulanacaktır.
AB Taksonomisi Raporlaması	CSRD kapsamındaki büyük şirketler bakımından zorunludur. Diğer şirketler için ise basitleştirilmiş gönüllü raporlama imkanı bulunmaktadır.	Taksonomi raporlama yükümlülüğü yalnızca CSRD kapsamına giren AB'deki bağlı ortaklık veya şubeler bakımından söz konusu olacaktır. Ana şirket düzeyinde gönüllü raporlama yapılması ise mümkündür.
Yetkili Denetim Otoritesi	Her üye devletteki yetkili ulusal otoriteler tarafından denetlenir. Borsaya kote şirketler bakımından ESMA koordinasyon rolü üstlenmektedir.	Şirketin AB'deki bağlı ortaklığı veya şubesinin bulunduğu üye devletin yetkili otoritesi denetimden sorumlu olacaktır. Avrupa Komisyonu belirli üçüncü ülke raporlama çerçevelerini eşdeğer kabul edebilecektir.
Değer Zinciri ve Tedarikçiler Üzerindeki Etki	Kapsamdaki şirketler, tedarikçilerinden sürdürülebilirlik verilerini toplamakla yükümlüdür. Omnibus I kapsamında KOBİ'lerden talep edilebilecek veri kapsamı sınırlandırılmıştır.	AB kapsamındaki şirketlerin tedarikçisi konumundaki AB dışı şirketler bakımından doğrudan bir yasal raporlama yükümlülüğü bulunmamakla birlikte, müşterilerinin yükümlülüklerini yerine getirebilmesi amacıyla sürdürülebilirlik verilerini sağlamaları yönünde dolaylı ticari baskı oluşmaya devam edecektir.